

בס"ד

ענג שבת

פרשת: ויגש – ויחי

ד' בטבת ה'תשע"ה (26.12.2014)

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

עלון מס' 6 (1130)

עלון ערוך שבת קודש

עלון דו שבועי

מועדי השבת ויגש
ער"ש מוצ"ש

י-ם	17.23	16.07
ת"א	17.24	16.21
ח'פ"ה	17.22	16.10
ב"ש	17.26	16.25
אילת	17.24	16.18

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת ויגש – יום ששי	אופק ת"א
עלות השחר	5.03 - 5.05
זמן הנחת תפילין	5.51 - 5.52
הנץ החמה (מישור)	6.41 - 6.42
הנץ החמה (הנראה)	6.46 - 6.48
ס"ז ק"ש מג"א	8.22 - 8.25
חצות היום	11.42 - 11.45
מנחה גדולה	12.12 - 12.16
שקיעת החמה	16.43 - 16.47
צאת הכוכבים ב'	17.33 - 17.37

מועדי השבת ויחי
ער"ש מוצ"ש

י-ם	17.27	16.11
ת"א	17.29	16.25
ח'פ"ה	17.26	16.15
ב"ש	17.31	16.30
אילת	17.29	16.23

זמני היום והלימודים היומיים: (שעון חורף)

משבת ויחי – יום ששי	אופק ת"א
עלות השחר	5.06 - 5.07
זמן הנחת תפילין	5.52 - 5.53
הנץ החמה (מישור)	6.42 - 6.43
הנץ החמה (הנראה)	6.48 - 6.48
ס"ז ק"ש מג"א	8.25 - 8.27
חצות היום	11.45 - 11.48
מנחה גדולה	12.16 - 12.19
שקיעת החמה	16.48 - 16.53
צאת הכוכבים ב'	17.38 - 17.43

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשת למספר 1315.
 לדוגמה: "זמן שקיעה מחר בטבריה"
 את הטלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
 וגם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת ב"מידע יהודי" www.moreshet.co.il
 יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן
 כתובת: רח' בלוק 3, ת"א
 טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
 דוא"ל: smulad@netvision.net.il
 דפוס: אקסטריה פרינט 50-54-1700

מפגש פסגה
 פרעה – מלך האמפריה המצרית – נפגש בארבע עיניים עם יעקב אבינו. על מה משוחחים שני האישים הללו במפגש ההסטורי?
ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך: ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם: ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה:
 האין זה מאכזב שמפגש הענקים הזה מסתכם בשאלה נימוסית ובתשובה נרגנת? ובכלל, ממתן יעקב מתלונן על חייו? הרי אפילו באחת התקופות הקשות ביותר בחייו הוא אומר: "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת". מאז אותו משפט נולד לו בן נוסף, יש לו שבעים צאצאים, בנו האהוב הוא משנה למלך מצרים, ועכשיו הוא מסכם את חייו במשפט "מעט ורעים היו ימי שני חיי"?

נדמה לי שהתשובה לכך היא שלא מדובר פה בשיחת נימוסין אלא במפגש בין תרבויות. פרעה אינו שואל את יעקב בן כמה הוא. פרעה אומר ליעקב "כמה ימי שני חייך". הוא אומר ליעקב שהוא כבר נראה זקן, ואילו הוא – פרעה – מסמל את הקידמה.

ראשית, עונה יעקב שהוא אינו סופר את ימי חייו, אלא את ימי מגוריו. מסביר רש"י שהמלה מגורים היא מלשון גר. מסופר על סוחר עשיר מתלמידי הבעש"ט, שרצה לצאת לדרך לצורך עסקיו. אמר לו הבעש"ט שכשהוא יעבור בעיירה מסוימת, ימסור דרישת שלום ליהודי אחד. כשהגיע הסוחר לעיירה מצא את היהודי – שהיה עני מרוד. כששמע העני שהבעש"ט שואל בשלומו התרגש מאוד והפציר בסוחר שיששה עמו בלילה ויספר לו על הבעש"ט. בבוקר, לפני שנפרדו, התנצל העני בפני האורח על התנאים הדלים שבהם הוא שיכן אותו, היות והסוחר היה רגיל לתנאים טובים בהרבה. ענה לו הסוחר: אין צורך בהתנצלות. כשאני יוצא למסע עסקים אני רגיל לישון על מיטה לא נוחה, כי אני יודע שזה זמני. "גם אני כך" ענה לו העני. "כיון שאני יודע ששהיית בעולם היא זמנית, אני לא משקיע הרבה בתנאים הפיזיים שלי..." כך עונה יעקב לפרעה: אני לא מחפש חיים בעולם הזה, כל מה שאני מחפש זה ימי מגוריים.

שנית, עונה יעקב: "מעט ורעים היו ימי שני חיי". הגויים תמיד הסתכלו על היהדות כתרבות ישנה, אנכרוניסטית, שהגיע זמנה למות. פרעה שואל: 'כמה ימי שני חייך?' האם אתה לא מבין שכבר עבר זמנך מהעולם? היהודי בקריקטורות האנטישמיות הוא תמיד זקן וכפוף. תמיד ראו ביהדות נציגות של העבר. אך תשובתו של יעקב היא שאנחנו רק נראים זקנים בגלל כל הצרות הרבות שעברנו, אבל האמת היא שאנחנו צעירים מאוד. עוד לא השגנו את ימי חיי אבותינו. עדיין יש לנו לאן לשאוף. תוי הזקנה שלנו אינם כתוצאה מהזדקנות אלא כתוצאה מהצרות הרבות שסבלנו בגלות.

עשרה בטבת כיום הקדיש הכללי ליהודים שנרצחו בשואה. בשואה, אולי יותר מכל שנות ההסטוריה, היה נראה עם ישראל כעם זקן, שאינו מסוגל להגן על עצמו ומיזן קצרים. אך עם ישראל קם ואמר: הזקנה הזו היא רק מדומה. אנחנו עם צעיר. תנו לנו הזדמנות ונחזור לארץ מגוריהם של אבותינו ונחיה כמו אבותינו.
 מאז, ברוך ה', הקמנו מדינה, והוכחנו שכוחנו במונתנו. כפי שאמר הרב קוק: "עם ישראל הוא גם זקן העמים וגם הצעיר שבהם".

הרב **ירון בן-דוד**, רב הקיבוץ הדתי בארות יצחק

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
ד"ר אריה עזריאל אלקון ז"ל,
 נפטר ב-ט"ז בטבת תשל"ג.
 יהי זכרו ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
ר' דב בן אשר זליג זינגר זצ"ל,
 נפטר ב-י"ג בטבת ה'תשס"ה.
 יהי זכרו ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
ר' יהודה אברהם
 בן **יעקב אליעזר פלדמן** ז"ל,
 נפטר ב-ח' בטבת תשמ"ז.
 יהי זכרו ברוך!

אצבע - סימניה לנוחות ולמעקב קריאה

לסידור, לחומש ולספר קריאה

אצבע המשמשת גם כסימניה

מפלסטיק קשיח וגמיש

בטיטונאות: לחנויות, בתי כנסת, ישיבות, בתי ספר, ת"ת ומכוני בר מצוה

לחומנות: **אצבע - סימניה** טל. 03-9678555 | sfr@bezeqint.net | www.dapeshofar.co.il

מתאים כמזכרת
 למוזמנים לשמחות
 למסיבות בר / בת מצוה
 ולאירועים

לכתי ספר ות"ת
 לחגיגות החומש
 וכשי לחידונים

שי המתאים
 לכל ילד ומבוגר

סימניה זיה

גרביוני קארין

מגע המשי המלטף למשפחה

שירות מהיבואן לצרכן **25%** הנחה בכרטיס מועדון

מטובי 10 דנייר לעובי 200, **MADE IN ITALY**

הכי איכותיים והאופנתיים ליום יום ואירועים

בכל המידות והצבעים עד מידה הכי גדולה XXXL

ישירות עד ביתכם, מכבדים כרטיסי אשראי

לפרטים והזמנות, 03-5742665, Karin80@012.net.il

לבעלי חנויות ומוסדות, 072-2555715

דוגמא מהמבחר:
 גרב בוך קריסטל 2 זוגות 15, 10.90 ₪
 גרב בוך 40, 2 זוגות 12.90 ₪
 גרביונים 15 מגע משי, 18.90 ₪
 גרביונים 20 מגע משי, 19.90 ₪

ניתן לרכוש את גרביוני קארין האיכותיים גם בסופר חביב בקניון גבעת שמואל

וודקה NOBLE

100% טבעי

100% כשרות

מיוצר ע"י פלורנטינה בע"מ | הבנאי 40 חולון | טל: 03-5444922
www.cohens1890.co.il | אתר: cohens1890@gmail.com
 משווק למיגזר החרדי ע"י אלי, טל: 053-5277071

ניתן להשיג בחנויות המובחרות

מדינת ישראל

לימת השנה הרגילים בכבוד לא לפסח

נאו"ת דש"א נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתות עיון ושבת חתן

שבת שירה ופינט בנוסף יהודי מתוק

שבת שירה פרשת בשלה י-י"א בשבת תשע"ה 30-31/1/15

בבית הארחה המפואר "בית וגן" ירושלים

בהשתתפות פייטנים, רבנים ומרצים בכירים ובראשם:

הרה"ג אליהו אברג'ל - אב"ד ירושלים והרב אליהו אלתר - רבה הראשי של מודיעין

שיבוץ חדרים לפי סדר הרשמה.

האלה הרשמה אסא: שני לילות ראשונים בבית הארחה "בית וגן" - מחיר מיוחד למקדימים!

לפרטים והרשמה: שמעון נייד: 052-3611441 | פקס: 08-9268663

דיני השבוע ומנהגיו

שבת פרשת ויגש

הפטרה: "ויהי דבר ה' אלי" (יחזקאל לז, טו).
קידוש לבנה: מליל שישי ד' בטבת ועד יום ראשון (כולל) י"ג בטבת.

יום חמישי - עשרה בטבת, תענית ציבור

תחילת הצום עם עלות השחר: ירושלים 5:03, תל-אביב 5:05, חיפה 5:05, באר שבע 5:05, אילת 5:01.
סיום הצום: ירושלים 17:08, תל-אביב 17:05, חיפה 17:05, באר שבע 17:09, אילת 17:10.

עשרה בטבת

היום שבו החל המצור של נבוכדנצר השני מלך בבל על ירושלים, שהסתיים בחורבן ממלכת יהודה, ירושלים וחורבן בית המקדש הראשון. היום נקבע כאחד מארבעת הצומות על חורבן ירושלים ביחד עם צום גדליה, שבעה עשר בתמוז ותשעה באב. הרבנות הראשית לישראל קבעה את יום עשרה בטבת, גם כיום הקדיש הכללי לזכר הנפטרים והנרצחים בשואה שיום מותם לא נודע.

מצינו חומרה מיוחדת בצום עשרה בטבת, שאין בצומות האחרים, אפילו לא בצום תשעה באב. בשולחן ערוך (אורח חיים סימן תק"ט סעיף ג') פסק: "כל ד' צומות הללו אם חלו להיות בשבת, נדחין לאחר השבת". הבית יוסף על הטור בסימן תק"ט: "עשרה בטבת משונה משאר תעניות. שאפילו אם היה חל בשבת לא היו יכולים לדחותו ליום אחר. בכל הצומות פירש הנביא את החודש: "צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי" (זכריה ת, יט) - וחכמים קבעו היום בחדוש. מה שאין כן לגבי עשרה בטבת, שנאמר בו מפורש (יחזקאל כד, א-ב): "ויהי דבר ה' אלי... 'בעצם היום הזה'". (מנחת חינוך מצוה שא. וראה אור שמח הל' תעניות פ"ה ה"ו ויחידושי הגר"ח ראש השנה י"ח, ב'). אמנם בסדרי הזמנים בלוחות שלנו, שאין מקדשים את החודש על פי הראיה, אין יום עשרה בטבת חל בשבת, אבל בספר אבודרהם (סדר תפלת התעניות) כתב: "וחילוק יש ביניהם, שארבעת הצומות הם נדחין לפעמים כשחלו בשבת, חוץ מעשרה בטבת, שאינו חל לעולם בשבת... ואפילו היה חל בשבת לא היו יכולים לדחותו ליום אחר, מפני שנאמר בו 'בעצם היום הזה' כמו ביום הכפורים (ויקרא כג, כח-ל).

רבי יהונתן אייבשיץ הסביר ביערות דבש (ח"א דרוש ב') ע"פ האבודרהם, שעשרה בטבת הוא "יום הרע אויב בקודש לצור על עיר, ויום ההוא קשה לישראל למאד יותר מיום חורבן הבית, כי ט' באב אינו דוחה שבת, ואילו ט' טבת דוחה שבת כמו יום הכפורים. ומזה מופת כי צרה גדולה היתה, וכל התחלות קשות, וכיון שכבר הותרה הרצועה מלמעלה לצור על עיר, כבר אח"כ היתה הדרך כבושה לפני אויבי עמו לעשות כאשר זממו בעונות הרבים".

עננו וקריאת התורה בתענית

בשחרית אומרים סליחות. הש"ץ אומר "עננו" בין "גואל" לרפאנו". אבינו מלכנו, קריאת התורה: "ויחל" (פרשת כי תשא. שמות לב, יא-יד, לד, א-ג). אם התענית יוצא בימי שני או ביום חמישי שהם מהימים שקוראים בהם בתורה, קוראים בו "ויחל" אף כשיש ששה מתענים (ולא צריך עשרה); ואם אין 6 מתענים - קוראים בפרשת השבוע. (משנה ברורה סי' תקסו, ס"ק יד).

הפטרה: האשכנזים מפטרים במנחה 'דרשו ה' המצאו' (ישעיהו נה, ו).
יש לדעת, כי ברכת 'העונה בעת צרה' ('עננו') וקריאת התורה

בתענית ציבור נתקנה לציבור של מתענים, עשרה, דווקא (ראה ביאור הלכה סי' תקסד ד"ה 'שאי אפשר'), אבל כשאין עשרה מתענים אין ש"ץ קובע ברכה לעצמה ואין קוראים בתורה. אבל ש"ץ אומר 'עננו' בברכה 'שומע תפילה' בלי חתימת הברכה. ולגבי 'עננו' עם ברכת 'העונה בעת צרה' - בצום עשרה בטבת, שהוא מדברי קבלה, קובע ש"ץ ברכה לעצמה גם כשיש שבעה מתענים. כשאין ש"ץ אלא מי שאינו מתענה, הריהו אומר 'עננו' בשומע תפילה' בלי חתימת הברכה, אך אינו אומר 'ביום צום תעניתנו', אלא 'ביום צום התענית הזה'.

עשרה בטבת - יום הקדיש הכללי

יום עשרה בטבת נקבע על ידי הרבנות הראשית לישראל כ"יום הקדיש הכללי לזכר קדושי השואה", ויום היארצייט - הזכרון לזכר נפטרים והנרצחים שיום מותם לא נודע. ביום כ"ז בכסלו תשי"א קיבלה הרבנות הראשית את ההחלטה ליום הקדיש הכללי: "יום העשירי בטבת נקבע על ידינו, ליום השנה לקהילות ישראל - אנשים נשים וטף - שניספו בהמוניהם באכזריות, בידיה הטמאות של המפלצת הנאצית בגרמניה; ועשן הכבשנים, שבהם עלו על המוקד, כיסה עליהם ועל יום פקודתם. לאלה מיליוני החללים, שאין סמוכים לקביעת יום מותם, יום זה קודש לזכרם ולעילוי נשמותיהם הזכות והטהורות. דינו של יום זה, יום העשירי בטבת, לבניהם ולקרוביהם, כדינו של יום המיתה - לאמירת קדיש, ללימוד משניות ולהדלקת אור נשמה.

ולכל יהודי באשר הוא שם, קדוש היום הזה לזכר רבבות בתי אבות ומשפחות שנשמדו כליל ללא השאר שריד ופליט; וגואלם הוא בית ישראל כולו. ועל כל אחד להדליק בליל זה אור לעשירי בטבת, נר נשמה בביתו, ומי שאין הוריו בחיים ישתתף באמירת קדיש בציבור, כפי שקבעו רבותינו, כל אחד ואחד, בלי הבדל עדה, ונקיים בכך את הערבות שאנו ערבים זה לזה.

שבת פרשת ויחי

הפטרה: "ויקראו ימי דוד" (מלכים א' ב, א).

יום חמישי, י"ז בטבת - יום ראשון למנהג תענית שובבי"ם.

שובבי"ם ת"ת

ראשי תיבות של פרשיות השבועות הבע"ט: שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים (תרומה תצוה) שבהם קוראים על גלות מצרים. מנהג יראים, חסידים ואנשי מעשה, שבשנה מעוברת שהחורף שלה ארוך בחודש אחד יותר מבשאר השנים מתענים בכל יום חמישי מן השבועות שקוראים בהם את הפרשיות שובבי"ם ת"ת. ועיקר מה שהם מתענים הוא, שיפרו ישראל וירבו ולא תפיל אשה עוברת, לכן קבעו התעניות ביום חמישי שנברא בו הדגים ונאמרה בהם הברכה "פרו ורבו" ובהם מברכים תמיד "וידגו לרוב".

סדר התעניות מתחיל בפרשת שמות שבה כתוב: "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ", ונגמור בפרשת תצוה שהוא גמור הצווי על מלאכת המשכן שעל ידו הקב"ה שוכן בתוך בני ישראל וע"י שכירת כבודו הם מתברכים.

דין תעניות אלו כדן **תעניות יחיד** אבל אינן צריכות קבלה בשעת המנחה של היום הקודם כיון שהתעניות קבועות להם בכל שנות העיבור ואעפ"י שתחילת התקנה לא הייתה אלא לשנה מעוברת בלבד כבר נהגו שגם בשנים פשוטות מתענים אך חוץ מבפרשיות **תרומה ותצוה**.

לא מתענים בראש חודש ולא בט"ו בשבט, ואם הם חלים בימי חמישי דוחים התענית לשבוע שקוראים בו פרשיות ויקהל פקודי, ולא לפרשת כי תשא שיש בו מעשה העגל והוא קטגוריה על ישראל, ואין עושים סגוריה בשעת קטגוריה (מספר התודעה ל"אליהו כי טוב").

העלון מוקדש לזכר ולע"נ אליהו חיים כהן ז"ל, נפטר בעשרה בטבת תשל"ב. יהי זכרו ברוך!	העלון מוקדש לזכר ולע"נ יצחק משה קרוטהמר ז"ל, מטבריה, נפטר ב-י"ז בטבת תש"מ יהי זכרו ברוך!	העלון מוקדש לזכר ולע"נ אסתר הנדליש ז"ל, נפטרה בגטו ורשא ב-ט' בטבת תש"ב. יהי זכרה ברוך!
--	--	--

שנת תשע"ה שנת שמיטה

הרב משה ביגל
רבה של מיתר

עציצים בשמיטה

כל המלאכות האסורות בשמיטה (זריעה, שתילה וכד') (אסורות גם בעציצים הנמצאים על הקרקע או גם על גבי יתדות (רגלים).

האם מותר לשתול או לזרוע בעציצים שבתוך הבית?

השתילה או הזריעה בתוך הבית (כשיש ריצוף וגם גג.) מעוררת ספק. מצד אחד כל האיסורים בשמיטה הם רק בשדה כפי שנאמר: "שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור" (ויקרא כה ד)

אבל מצד שני נאמר: "ושבתה הארץ שבת לה" (ויקרא כה ב) וגם הבית הוא חלק מהארץ. (תלמוד ירושלמי, ערלה א ב)

מכיוון שזהו ספק הלכתי והשמיטה בזמן הזה היא מדרבנן נפסק על פי רוב הפוסקים להקל. (פאת השולחן כ נב. החזו"א שביעית כב א, כ.ו.ד. השביעית והלכותיה עמ' כב הערה ה. מנחת שלמה ג קנח)

האם חממות שהוסיפו להן שטיחים מיריעות פלסטיק נחשבות כבית?

כאמור לעיל יש פוסקים שהתירו שתילה וזריעה בבית והוא הדין גם חממות שיש להם ריצוף (השביעית והלכותיה עמ' כב הערה ה. מנחת שלמה ג קנח ועוד)

לעומתם יש הפוסקים שתממה, שהפכה בימינו לדרך שתילה מקובלת בכל ימות השנה, נחשבת כשדה ואסור לשתול בה גם אם היא מרוצפת. (מנחת יצחקי קטז. ודומה לו שבט הלוי ח רמז. משפטי ארץ עמ' 248)

לכן ניתן להתיר לשתול ולגדל בחממות להן "מצע מנותק" כלומר ריצוף מיריעות פלסטיק רק לחקלאים שזו פרנסתם. יש המחמירים גם שתהיה השתילה בעציצים קטנים שיכולים להתנייד ואינם נקראים לא שדה ולא ארץ לכל הדעות.

בדרך זו משווקים ירקות "ממצעים מנוקים". נציין כי בתוצרת זו אין קדושת שביעית בירקות.

האם ניתן לקנות עציצים של צמחי נוי שצמחו בחממות עם מצעים מנותקים?

כאמור לעיל למרות חילוקי הדעות בנושא "מצעים מנותקים" מכיוון ששמיטה בזמן הזה מדרבנן וכאשר השתילה היא בעציצים מותר לחקלאים המתפרנסים מכך לשתול גם עציצי נוי במשתלות מתחת לגג ומעל ריצוף.

הבעיה היא כיצד להעביר את העציצים האלו לחנויות או לבית הלקוח? כאשר אנו מוציאים עציץ מהבית לחוץ אנו כאילו שותלים אותו באדמה (גם אם הוא מוחזק באוויר) ואת זה אסור לעשות בשמיטה.

לכן רק כאשר קונים ישירות בחממות עם מצעים מנותקים ושם בתוך המבנה עוטפים את כל העציץ מכל צדדיו, כולל כל הענפים והעלים, בפלסטיק, ניתן להעביר את העציץ מהמשתלה לבית.

"חזק"

כתב בשולחן ערוך (אורח חיים סימן קמו סעיף ד), ש"אין צריך לעמוד מעומד בעת שקורין בתורה", והרמ"א כתב שם ש"יש מחמירין ועומדין", ובמשנה ברורה (שם ס"ק יט) הביא פוסקים שהכריעו כדעה בראשונה, שאין חובה לעמוד בשעת קריאת התורה, אך כמובן יש בזה משום הידור מקובל הוא בקרב הקהל, כי נוהגים לעמוד בקריאות מסוימות, וכן בסיומי החומשים.

מאחר שאין להבחין בין קריאה לקריאה, כאילו קריאה שעומדים בה יש בה חשיבות יתירה, והרי אין מקום להעדיף חלק מסוים בתורה על פני שאר דברי התורה. מוטב לעמוד לפחות בכל העליה, שבה הפוסקים שנוהגים לעמוד בהם. ולגבי פרשתנו - טוב לעמוד מתחילת הקריאה לעולה האחרון, שבו מסיימים את החומש.

העולה האחרון לקריאת הסיום לא יאמר עם הקהל "חזק חזק ונתחזק", כדי לא להפסיק לפני הברכה.

מקום בפרשה 'הושע לבניא - מדריך טיולים

אריה

"פרע רבץ פאריה וכלביא מי קימונו". סמלה של עירית ירושלים - אריה עומד על רגליו האחריות, עוצב על ידי ששה מעצבים ישראלים בשנה הראשונה שאחר קום המדינה אך אינו חדש, הוא בעצם עיבוד לסמל מלכי ירושלים וקפריסין בתקופה הצלבנית. קשה להתעלם מן האפשרות שהמלכים הצלבניים לא התכוונו אלא לפרשנות הנוצרית הרואה באריה יהודה אלגוריה לישו. כך או כך, יעקב בברכתו ליהודה מתאר דוקא את האריה הרובץ בשלווה ובביטחון, ולא את זה המזדקף, המאיים והתוקף, וכך הדגישו כאן רוב ככל המפרשנים. גם צורת בית המקדש המכונה במקרא אריאל היא של אריה רובץ ולא של קברם של שמונת הרוגי תל חי, הציב אברהם מלניקוב את פסל הארי השואג. לא שאגת ניצחון אלא יללת כאב, בדומה ליללת החתול. ההשראה לדמות זו נלקחה מן האמנות האשורית, בה הרבו להשתמש בדמות האריה במצבים שונים. עובדה זו כבר תוארה ע"י הנביא (הושע יא, ז) **"אחרי ה' ילכו פאריה ישאג כי הוא ישאג ויחדו בני מים"**. מבאר המלבי"ם: **"והמליצה בזה כי מלכות אשור וכן מלכות בבל שתפסה מלכות אחריו היתה נמשלת בצורת אריה, כמו שראה דניאל במראה... וכן ראה יחזקאל..."**

השימוש הפיגורטיבי בדמות האריה מצויה בתרבויות שונות, בתל קסילה הפלשתית (היום בשטח מוזיאון ארץ ישראל שבתל אביב) נמצא ספל בדמות אריה. גם במצודה המוסלמית-איובית קלעת נמרוד שבשיפולי החרמון נמצאו שני תבליטי אריה, הם היו סמלו של הסולטאן הממלוכי בייבארס, אמנם התבליטים שעל שער האריות גונום הם סמלו של בייבארס והועתקו לשם ע"י סולימן המפואר בונה חומות ירושלים, שניים במחלוקת האם הם אריה, ברדלס או בכלל נמר (בייבארס = נסיך+נמר). כך גם התבליטים שעל גשר ג'ינדס עליו עוברת הכניסה הצפונית ללוד.

תבליטי בע"ח (רובם מזוהים בוודאות כאריות) של בייבארס נמצאו גם בשומרון ובמקומות רבים במצרים, סוריה ולבנון. ברובם ככולם נראה האריה עומד על ארבעת רגליו.

במגידו הישראלית נמצא חותם ובו דמות אריה ולידו הכתובת "לשמע עבד ירבעם". חותמת זו (שנעלמה מאז מהמוזיאון באיסטנבול ואיננה) הופיעה על גב שטר בערך 5 לירות משנת תשי"ח, על גב מטבע בערך 5 לירות משנת תשל"ז ושל מחצית השקל משנת תש"ם.

במקדשי חצור הכנענית נמצאו אריות מבזלת, שנים מהם מוצגים במוזיאון ישראל ולביאה שמוצגת במוזיאון חצור שבאיילת השחר. הם הופיעו ע"ג מטבעות בערכים שונים, שהטביע בנק ישראל בשנה ראשונה, כך גם מטבע דניאל בגוב האריות עם הארי השואג, לעומתם אריות שבת יהודה כמו גם האריה ממגידו והאריה הירושלמי הופיעה על גבי מדליות.